

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1Tos/111/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5813010136
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Bargel
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5813010136.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Adriany Gallovej a JUDr. Márie Urbanovej, na neverejnom zasadnutí konanom 19. novembra 2013 prejednal sťažnosť podanú odsúdeným T. A. proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 6Nt/6/2013 z 10.9.2013 a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 6Nt/6/2013 z 10.9.2013 a u k l a d á okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Námestovo postupom podľa § 399 ods. 2 Tr. por. zamietol návrh odsúdeného T. A. na povolenie obnovy konania, ktoré skončilo právoplatným rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/86/2011 z 25.8.2011.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť odsúdený T. A. s odôvodnením, že jeho návrh na obnovu konania s poukazom na nález Ústavného súdu SR, ÚS 106/2011, je dôvodný. Rovnako poukázal na to, že predchádzajúce podmienené tresty odňatia slobody (Okresný súd Dolný Kubín, Okresný súd Liptovský Mikuláš) mu boli amnestované prezidentom SR. Trest uložený mu rozsudkom Okresného súdu Bratislava III vo výmere 6 mesiacov má vykonaný takmer v celej dĺžke (5 mesiacov a 10 dní). Pôvodne mu v tejto veci bola navrhovaná výmera trestu 24 mesiacov, potom však prokurátor návrh zmenil na 72 mesiacov s tým, že v jeho prípade bude použitá asperačná zásada. Domnieva sa, že v jeho prípade sú splnené podmienky na povolenie obnovy konania. Navrhol preto, aby nadriadený súd návrhu na povolenie obnovy konania vyhovel, zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/86/2011 z 25.8.2011 a prepustil ho z ústavu na výkon trestu odňatia slobody.

K sťažnosti odsúdeného sa príslušný prokurátor nevyjadril.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia, ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, a tak zistil, že sťažnosť odsúdeného T. A. je dôvodná.

Po splnení prieskumnej povinnosti krajský súd zistil, že konanie, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu, bolo vykonané prvostupňovým súdom v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Výrok o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania v trestnej veci odsúdeného T. A., vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 4T/86/2011, však nezodpovedá stavu veci a zákonu.

Nadriadený súd v posudzovanom prípade zdôrazňuje nasledovné:

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy

obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Povinnosť vyplývajúca z citovaného zákonného ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. por., t.j. zistiť skutkový stav veci náležite a v takej kvalite, aby o ňom nevznikli dôvodné pochybnosti, platí nielen pre rozhodovanie o otázke viny a trestu, či nároku na náhradu škody, ale aj pre rozhodovanie ktorejkoľvek otázky, ktorú treba v trestnom konaní riešiť. Uplatňuje sa v každom štádiu trestného konania, teda aj v konaní o povolenie obnovy konania. Preto náležite musí byť zistené tiež to, či sú splnené podmienky pre povolenie obnovy konania v zmysle ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. Z týchto zistení treba vychádzať pri rozhodovaní.

Odsúdený T. A. podal návrh na obnovu konania opierajúci sa o nález Ústavného súdu SR z 28.11.2012, sp.zn. PL. ÚS 106/2011, zverejnený 21.12.2012 pod číslom 428/2012 Z.z. a § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. z dôvodu, že trest, ktorý mu bol v uvedenej veci uložený aj za použitia tzv. asperačnej zásady nemajúcej oporu v Ústave SR, je neprimerane prísny a v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Treba stručne pripomenúť, že Okresný súd Námestovo, rozsudkom sp.zn. 4T/86/2011 z 25.8.2011 v spojení s opravným uznesením, sp.zn. 4T/86/2011 z 12.9.2011 odsúdeného T. A. uznal vinným zo spáchania zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že:

dňa 1.12.2010 v čase okolo 19.00 h. po tom, ako spoločne s maloletou G.T., narodená XX.XX.XXXX, v areáli materskej škôlky na K. v T., požili nezistené množstvo alkoholu a ako mu maloletá G.T. povedala, že o pár týždňov bude mať 15 rokov, sa vzájomne dohodli, že pôjdu do bytu odsúdeného, na čo následne prišli do bytu č. 9 na III. poschodí obytného domu číslo XXX/XX na sídlisku K. v T., kde v kuchyni bytu odsúdený s maloletou G.T. vykonal sulož.

Za uvedený zločin bol odsúdený podľa § 201 ods. 1 Tr. zák., za použitia § 42 ods. 1 Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 72 mesiacov. Na výkon trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. bol súčasne zrušený výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Bratislava III, sp.zn. 3T/51/2010 z 15.2.2011, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Z vyššie uvedenej analýzy síce priamo z výroku o treste nevyplýva, že by bola použitá asperačná zásada obsiahnutá v § 41 ods. 2 Tr. zák., ale krajský súd, rovnako ako okresný súd, vychádzal zo záveru, že odsúdenému bol rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/86/2011 z 25.8.2011 ukladaný súhrnný trest odňatia slobody aj za použitia uvedenej zásady, a to s prihliadnutím na dohodnutú výšku trestu, ktorý bol odsúdenému uložený v tzv. konaní o dohode o vine a treste.

Možno tak uzavrieť, že odsúdenému T. A. bol uložený súhrnný trest odňatia slobody za použitia tzv. asperačnej zásady (zostrenia trestu) podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení pred nálezom Ústavného súdu SR, sp.zn. PL. ÚS 106/2011 z 28.11.2012, ale zároveň aj trest s použitím ustanovenia § 39 ods. 4 Tr. zák. (znížená dolná hranica o jednu tretinu).

Podľa § 41 ods. 2 Tr. zák., účinného do 21.12.2012, ak súd ukladá súhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu; súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody. Horná hranica zvýšenej trestnej sadzby nesmie prevyšovať dvadsaťpäť rokov a pri mladistvých trestnú sadzbu uvedenú v § 117 ods. 1 alebo 3. Popri treste odňatia slobody možno v rámci súhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo súdnych trestných činov.

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. novembra 2012 v pléne o návrhu Krajského súdu v Prešove na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 4, čl. 17 ods. 1, čl. 50 ods. 1 a čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodol tak,

že v § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov slová v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchateľovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 394 ods. 1 Tr. por. obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo nové skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy o sebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchateľa, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchateľa, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Za skutočnosti súdu skôr neznáme sa považujú také, ktoré neboli predmetom dokazovania alebo zisťovania pred rozhodnutím, ktorého sa týka návrh na obnovu konania. Takou skutočnosťou je objektívne existujúci jav, ktorý nie je v tej istej veci dôkazom, ale ktorý môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu veci. Novú skutočnosť treba v konaní o obnove konania spravidla preukázať dôkazom.

So zreteľom na skutočnosť, že v zmysle vyššie citovaného nálezu Ústavného súdu SR bola zrušená veta za bodkočiarkou v ustanovení § 41 ods. 2 Tr. zák., ktorou sa prikazovalo súdu pri ukladaní trestu podľa asperačnej zásady tento uložiť nad jednu polovicu trestnej sadzby odňatia slobody určenej podľa prvej vety § 41 ods. 2 Tr. zák., ide o situáciu predpokladanú v ustanovení § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

V zmysle § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z.z. „ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť v zmysle čl. 125 Ústavy, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku“.

Z uvedeného vyplýva, že nález Ústavného súdu SR a strata účinnosti vyššie citovaného ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák., prvá veta, časť za bodkočiarkou, sa považuje za „skutočnosť súdu skôr neznámu“ v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

Za dôkazy súdu skôr neznáme sa považujú predovšetkým dôkazy, ktoré neboli vykonané v pôvodnom konaní, alebo v pôvodnom konaní boli síce vykonané, ale s novým obsahom, odlišným od obsahu v pôvodnom konaní vykonaných dôkazov.

Pri posudzovaní podmienok obnovy konania i podľa citovaného ustanovenia zákona (§ 394 ods. 1 Tr. por.) súd hodnotí návrh z dvoch hľadísk:

1. či ide o skutočnosti alebo dôkazy predtým súdu neznáme,
2. či by tieto skutočnosti alebo dôkazy samy o sebe alebo v spojení so skutočnosťami alebo dôkazmi známymi už v pôvodnom konaní mohli viesť k inému rozhodnutiu, než je pôvodné právoplatné rozhodnutie uvedené v ods. 1 § 394 Tr. por.

Záver súdu o tom, či existencia nových skutočností, či nových dôkazov je spôsobilá odôvodniť iné než pôvodné právoplatné rozhodnutie, nemožno ustáliť iným procesným postupom, len porovnaním doposiaľ vykonaných dôkazov s dôkazným významom novotvrdených skutočností alebo novovykonaných dôkazov, a to v intenciách ust. § 2 ods. 12 Tr. por., pričom taký postup nie je v rozpore s požiadavkami vyplývajúcimi z ustanovenia § 2 ods. 19 Tr. por. Preto už v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy konania (iudicium rescindens) musí súd hodnotiť nové skutočnosti a nové dôkazy z hľadiska ich významu vo vzťahu k preskúmanému právoplatnému rozhodnutiu a nemôže sa obmedziť len na strohé konštatovanie existencie s tým, že k hodnoteniu nových skutočností alebo dôkazov pristúpi až po tom, ako na ich podklade povolí obnovu konania.

Vzhľadom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že povolenie obnovy konania, na ktorú má dopad nález Ústavného súdu SR, bez skúmania a posúdenia, či trest uložený v pôvodnom konaní je v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo pomerom páchateľa, nie je v každej takejto veci obligatórne.

Podľa názoru krajského súdu obnova konania, pokiaľ ide o výrok o treste, by mala slúžiť na nápravu trestu, ktorý sa javí byť neprímeraným v dôsledku použitia ústavným súdom zrušeného ustanovenia, a nie na formálnu nápravu rozhodnutia ako takého v dôsledku použitia zrušeného ustanovenia Trestného zákona.

V konaní o povolení obnovy konania v zásade neplatí revízny princíp, podľa ktorého by bol súd oprávnený skúmať správnosť všetkých výrokov napadnutého rozhodnutia. Z týchto dôvodov je súd v zásade oprávnený zaoberať sa iba tými výrokmi, pri ktorých sa navrhovateľ domáha povolenia obnovy konania, to znamená, že iba pri tých výrokoch rieši súd otázku, či v návrhu uvedené skutočnosti alebo dôkazy by samy o sebe alebo v spojení so skutočnosťami alebo dôkazmi už známymi mohli odôvodniť ich zmenu. Z toho však súčasne vyplýva, že súd nie je oprávnený povoliť obnovu konania pri tých výrokoch preskúmaného rozhodnutia, pri ktorých nie sú uvedené podmienky splnené, aj keď sa navrhovateľ domáha povolenia obnovy konania, aj pokiaľ ide o tieto výroky.

Odsúdený T. A. podal návrh na povolenie obnovy konania len vo vzťahu k výroku o treste v rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/86/2011 z 25.8.2011 v spojení s opravným uznesením, sp.zn. 4T/86/2011 z 12.9.2011. V konaní o povolenie obnovy konania nadriadený súd skúmal, či vzhľadom na nález ústavného súdu, ktorý je novou skutočnosťou súdu skôr neznámou, by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, pretože len v prípade splnenia uvedených zákonných podmienok súd rozhodne o povolení obnovy konania.

Zohľadniac vyššie uvedené, krajský súd v predmetnej veci uvádza, že odsúdený v čase konania o dohode o vine a treste bol pri „vyjednávaní“ značne znevýhodnený, pretože prokurátor pri návrhu na znížovanie dolnej hranice trestnej sadzby o jednu tretinu podľa § 39 ods. 4 Tr. zák. vychádzal z dolnej hranice trestnej sadzby 8 rokov a 2 mesiacov (zvýšenej podľa asperačnej zásady - § 41 ods. 2 Tr. zák.).

Prokurátor a aj odsúdený T. A. nemohli v čase uzatvárania dohody o vine a treste predpokladať, že zvýšená dolná hranica trestnej sadzby 8 rokov a 2 mesiacov je „protiústavná“, a preto je celkom nepochybné, že pri opätovnom „vyjednávaní“ výmery trestu, keď sa v súčasnosti musí vychádzať už zo sadzby 3 roky až 13 rokov a 4 mesiace, môže a zrejme aj bude vyzeráť ich dohoda o treste úplne inak, a to v prospech odsúdeného.

Krajský súd považuje za neprijateľné, aby v predmetnej veci nebola povolená obnova konania nielen preto, že je veľký predpoklad iného konečného rozhodnutia o treste (v prospech odsúdeného), ale aj preto, že zrušenie s Ústavou SR nesúladne vety za bodkočiarkou v prvej vete § 41 ods. 2 Tr. zák. zlepšuje celkovú pozíciu a postavenie odsúdeného pri opätovnom „vyjednávaní“ druhu a výmery trestu v rámci nového konania o dohode o vine a treste.

Nález Ústavného súdu SR, ako nová skutočnosť v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por., má a zrejme i bude mať pozitívny dopad pre odsúdeného, a preto krajský súd vyhovel podanej sťažnosti a uložil okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol, pričom pripomína okresnému súdu znenie ustanovenia § 404 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého v ostatných prípadoch pokračuje súd po právoplatnom povolení obnovy konania v konaní na podklade pôvodnej obžaloby, ak sa nevyslovilo, že vec sa vracia prokurátorovi do prípravného konania. Ak súd zrušil právoplatný rozsudok, ktorý bol vyhlásený na základe konania o dohode o vine a treste, vždy vráti vec prokurátorovi do prípravného konania; a znenie § 403 Tr. por., podľa ktorého ak obvinený vykonáva trest odňatia slobody uložený mu v pôvodnom rozsudku, rozhodne súd po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia, ktorým spolu s povolením obnovy konania zrušil výrok o tomto treste, bez odkladu o väzbe.

Krajský súd zároveň dáva okresnému súdu do pozornosti, aby v ďalšom konaní dôsledne skúmal, či v prípade odsúdeného prichádza do úvahy uloženie súhrnného trestu odňatia slobody (je nesporné, že odsúdený zločin sexuálneho zneužívania spáchal dňa 1.12.2010 a prečiny výtržníctva a ublíženia na zdraví vo veci Okresného súdu Bratislava III, sp.zn. 3T/51/2010 dňa 4.11.2009, t.j. pred vyhlásením rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/45/2009 z 1.12.2009). Uvedená skutočnosť výrazným spôsobom ovplyvní ďalšie úvahy súdu, či pri ukladaní trestu za zločin sexuálneho násillia bude použitá tzv. asperačná zásada.

S ohľadom na vyššie uvedené preto krajský súd zrušil uznesenie okresného súdu a tak vyhovel sťažnosti odsúdeného T. A..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.